

Postbus 2894 1000 CW Amsterdam

Aan de woordvoerders asiel en migratie van
de Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

Landelijk Bureau

Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

datum 11 april 2019
betreft AO vreemdelingen- en asielbeleid 18 april 2019
ons kenmerk O.2.2.19 - 060.MK

Geachte Kamerleden,

Ten behoeve van het komend AO Vreemdelingen- en asielbeleid op 18 april 2019 wil VluchtelingenWerk Nederland u graag het volgende meegeven.

1. Meer financiering nodig voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) die meerderjarig worden

Uit de evaluatie van het nieuwe amv-opvangmodel en het onderzoek van de beide Inspecties naar de begeleiding van amv's volgen een aantal belangrijke aanbevelingen. VluchtelingenWerk wil in het bijzonder aandacht vragen voor de gesignaleerde problemen wanneer een alleenstaande vluchteling 18 jaar wordt en zelfstandig gaat wonen. De Inspecties geven aan dat de begeleiding onvoldoende toekomstgericht is en in het evaluatierapport wordt geconstateerd dat veel amv's met een asielvergunning nog niet zelfstandig genoeg zijn om zaken als opleiding, werk, sociaal netwerk en financiën op orde te houden.

Ook ziet VluchtelingenWerk in de praktijk dat er een groot gat ontstaat voor amv's met een asielvergunning zodra zij achttien jaar worden. Zij vallen dan niet meer onder de voogdij en verantwoordelijkheid van Nidos en er is geen financiering beschikbaar voor de maatschappelijke begeleiding die zij wel nodig hebben. Zij hebben geen ouders of familie in Nederland om op terug te vallen en nog geen geschikt netwerk die hen kan ondersteunen. Aangezien amv's vrijwel nooit inburgeringsplichtig zijn (omdat ze kwalificatieplichtig zijn), zijn gemeenten niet verplicht hen op grond van de Wet inburgering maatschappelijke begeleiding te bieden en krijgen gemeenten ook geen financiering hiervoor. Daar komt bij dat deze jongeren weinig financiële middelen hebben (lage bijstandsnorm, laag minimumloon en geen ouderlijke bijdrage) zodat het risico op financiële problemen groot is.

Uit onderzoek van het Europees Migratienetwerk¹ blijkt dat in andere EU landen de

¹ Europees Migratienetwerk, Benchmark alleenstaande minderjarige vreemdelingen, december 2018, zie https://www.emn.nl/sites/default/files/2019-02/EMN_benchmark_AMV_211218.pdf

overgang van 18- naar 18+ beter is geregeld. Zo wordt bijvoorbeeld in Frankrijk integratieondersteuning geboden op basis van een 'jongvolwassene'-contract met een welzijnsinstelling en wordt in andere landen voorzien in begeleiding op basis van een persoonlijk integratieplan.

VluchtelingenWerk pleit voor voldoende financiering voor gemeenten zodat zij goede maatschappelijke begeleiding kunnen organiseren voor deze jonge alleenstaande statushouders die meerderjarig worden, en dat staatssecretaris Harbers hiertoe in overleg treedt met Minister Koolmees.

Naast bovenstaande onderzoeken heeft het WODC onderzoek gedaan naar de redenen waarom amv's naar Nederland zijn gekomen. Bij dit onderzoek is ook gekeken naar de gezinsherenigingsaanvragen van amv's met een asielvergunning. Daaruit blijkt dat er zeer grote verschillen zijn in inwilligingspercentages van de gezinsherenigingsverzoeken van amv's: 82% bij Syrische amv's tegen slechts 17% bij Eritrese en 16% bij Afghaanse amv's.

VluchtelingenWerk ziet hierin opnieuw het bewijs dat het Nederlandse gezinsherenigingsbeleid voor vluchtelingen niet voldoet aan de Gezinsherenigingsrichtlijn. Tal van vluchtelingengezinnen blijven door dit beleid voor altijd van elkaar gescheiden. Er wordt een grote nadruk gelegd op het bezit van officiële documenten (waar Syriërs over het algemeen wel over beschikken) en wordt te weinig waarde gehecht aan andere documenten of andere vormen van onderzoek aangeboden zoals DNA-onderzoek of interviews. Nederland is recentelijk flink op de vingers getikt door het Europees Hof van Justitie². Uit deze uitspraak blijkt dat Nederland onvoldoende alle relevante elementen bij de beoordeling betreft, ten onrechte uitgaat van algemene landeninformatie en de lokaal wisselende praktijk omtrent afgifte van documenten, en daarnaast de omstandigheden van vluchtelingengezinnen onvoldoende betreft. Ook moet Nederland met name rekening gaan houden met het 'hogere belang van een kind wanneer gezinshereniging de enige mogelijkheid is om bij familie op te groeien'.

VluchtelingenWerk dringt erop aan dat de staatssecretaris de Kamer spoedig informeert over de aanpassingen van het gezinsherenigingsbeleid naar aanleiding van de uitspraak van het Europees Hof van Justitie van 13 maart.

2. Hervestiging van kwetsbare vluchtelingen in Nederland

Veel vluchtelingen worden dichtbij hun land van herkomst opgevangen. Een deel van hen kan daar niet blijven. Bijvoorbeeld bij medische noodsituaties, of omdat zij vanwege hun politieke overtuiging of seksuele gerichtheid ook niet veilig zijn in een vluchtelingenkamp. UNHCR selecteert de meest kwetsbare vluchtelingen die dan in aanmerking komen voor

² EHvJ C-635/17

het hervestigingsprogramma van de VN. Maar een klein deel van deze groep kwetsbare vluchtelingen wordt daadwerkelijk overgebracht naar een veilig land. Nederland doet eens in de vier jaar een toezegging over het aantal hervestigingsplekken dat beschikbaar wordt gesteld. Onlangs bereikten coalitiepartijen VVD, CDA, D66 en de ChristenUnie een akkoord over een nieuw Kinderpardon, waarbij het verlagen van het jaarlijkse hervestigingsquotum van 750 naar 500 een onderdeel was.

VluchtelingenWerk pleit voor meer ambitie in het Nederlandse hervestigingsbeleid voor kwetsbare vluchtelingen en het naar boven bijstellen van het jaarlijks hervestigingsquotum van 500 per jaar.

Uit antwoorden op verschillende Kamervragen³ is gebleken dat opgelopen achterstand op hervestiging uit voorgaande jaren niet meer zou worden ingehaald. Daar komt bij dat de staatssecretaris blijkens deze antwoorden rekent met *selecties* in plaats van *aankomsten* en dat hervestiging onder de EU-Turkije verklaring in 2016 ook meetelde voor het nationale quotum.

Naast onze teleurstelling over de verlaging van het jaarlijks quotum benadrukt VluchtelingenWerk dat het van belang is dat Nederland een duidelijk en voorspelbaar quotum handhaaft voor het nakomen van internationale afspraken. Bovendien is er meer transparantie nodig richting Tweede Kamer, aangezien uit de beantwoording van de genoemde Kamervragen een onduidelijk beeld blijft bestaan over de aantallen, herkomstlanden, en welke hervestigde vluchtelingen wel of niet onder het quotum vallen.

VluchtelingenWerk vindt van groot belang dat de staatssecretaris meer transparantie en duidelijkheid verschaft rond het hervestigingsquotum: is hij bereid om jaarlijks te rapporteren aan de Tweede Kamer waarbij hij ingaat op zowel het aantal *aankomsten* als het aantal *selecties*? Is hij ook bereid om daarbij inzichtelijk te maken over hoeveel hervestigingen de afgelopen jaren daadwerkelijk hebben plaatsgevonden en hoeveel daarvan in het kader van de EU-Turkije deal hebben plaatsgevonden?

3. De actuele situatie in Griekenland

VluchtelingenWerk vraagt al geruime tijd aandacht voor de schrijnende situatie voor vluchtelingen in Griekenland. Hoewel de Griekse regering mensen naar het vasteland verplaatst om de druk op de overbevolkte kampen op de eilanden te halen, bevinden zich er nog steeds meer mensen dan dat er opvangplekken zijn. Ook komen er, ondanks de EU-Turkije deal, nog steeds dagelijks mensen aan. Onlangs is daar een extra zorg bijgekomen: stathouders worden door een nieuwe ministeriële maatregel op korte termijn uit beschikbare huisvesting gezet om zo plaats te maken voor asielzoekers die nog in de procedure zitten.

³ 2019D09790 – Groothuizen (D66) en Voordewind (CU)

Het is vanzelfsprekend goed dat Griekenland voor huisvesting probeert te zorgen voor asielzoekers, zeker waar het gaat om overplaatsingen van de eilanden naar het vasteland. Echter, het lijkt er nu op dat dit ten koste gaat van statushouders, die na zes maanden plots geen recht meer hebben op huisvesting en financiële ondersteuning. Tot nu toe werd de door de EU bepaalde termijn van zes maanden uitgesteld door de Griekse regering als er geen alternatief beschikbaar was, maar dat beleid lijkt nu voorbij.

Ondanks het gegeven dat volgens de wet statushouders gelijk zijn aan Griekse burgers en dus recht hebben op huisvesting en zorg, blijken ze in de praktijk volledig op zichzelf te zijn aangewezen. Verschillende organisaties in Griekenland hebben hierover de noodklok geluid⁴ en wijzen op de schrijnende omstandigheden en gebrek aan perspectief voor vluchtelingen in Griekenland, laat staan als er ook nog meer dan 10.000 statushouders dakloos dreigen te worden.

Wat VluchtelingenWerk betreft zou deze situatie gevolgen moeten hebben voor het Nederlandse beleid waar het gaat om het terugsturen van zowel statushouders als asielzoekers naar Griekenland. Onlangs stelde de rechtbank in Den Haag al dat het terugsturen van een gezin met jonge kinderen naar Griekenland hierdoor mogelijk in strijd is met artikel 3 EVRM⁶. In 2011 verbood de Europese rechter het terugsturen van asielzoekers naar Griekenland onder Dublin, omdat hun mensenrechten daar niet gewaarborgd zijn. Deze uitspraak zette tijdelijk een streep door het falende Dublin-systeem, dat bepaalt dat asielzoekers hun procedure moeten doorlopen in het land van aankomst.

Desondanks is de Nederlandse regering van plan om weer te beginnen met het terugsturen van asielzoekers en statushouders naar Griekenland. VluchtelingenWerk vindt dit onbegrijpelijk en onverantwoord en roept om zowel statushouders als asielzoekers niet terug te sturen, zolang de situatie in Griekenland niet duurzaam verbeterd is.

VluchtelingenWerk pleit ervoor dat Nederland geen mensen terugstuurt naar Griekenland – ongeacht of zij een vluchtelingenstatus hebben of niet – zolang de situatie voor vluchtelingen in Griekenland niet duurzaam verbeterd is. Is de staatssecretaris bereid om voorlopig een uitzetstop naar Griekenland in te stellen?

VluchtelingenWerk is van mening dat Nederland meer kan en moet doen om de situatie in Griekenland te verlichten. Naast financiële en materiële steun zou de regering een voorbeeld kunnen stellen door 1000 vluchtelingen uit Griekenland over te nemen.

⁴ <https://greece.greekreporter.com/2019/02/23/thousands-of-refugees-to-be-evicted-from-their-homes-in-greece/>

⁵ https://rsaegean.org/en/evictions-of-recognized-refugees-from-accommodation-will-lead-to-homelessness-and-destitution/?fbclid=IwAR3MD6CxjTQ9DSkcXNnGe-3-gIIdvkd3Xi5DWKOOqwayU53hOlz_GgiAGiw

⁶ Rechtbank Den Haag: NL18.24757 & NL18.24755

VluchtelingenWerk dringt erop aan dat Nederland druk zet op Griekenland om zich te houden aan internationaal en Europees recht en een zorgt voor een menswaardig bestaan voor vluchtelingen in Griekenland, en dat het geen stappen neemt waardoor deze kwetsbare groep van meer dan 10.000 mensen dakloos dreigt te worden.

Wij hopen dat u onze inbreng kunt gebruiken voor het debat.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Choho', with a long horizontal stroke extending to the left.

Abdeluheh Choho
Directeur

cc. De heer M. Harbers, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
De heer W. Koolmees, Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid